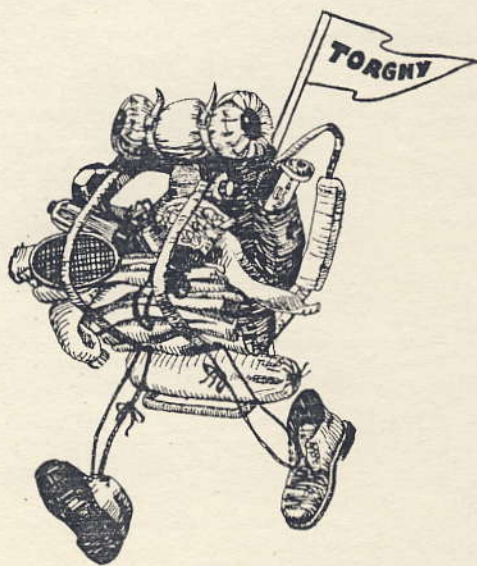

't Bieterijtje

Driemaandelijks tijdschrift van WIELEWAAL MARKVALLEI
J.N.M. MARKVALLEI

Jaargang 15 nr. 3
juli - aug. - sept.

Afgeleekantoor Hoogstraten
V.U. : Marcel Adriaensens

Wielewaal

J.N.M.

voorzitter :

Marcel Adriaensen
Vennweg 2
2321 Meer
03/315.90.40

Geert Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle
03/315.74.41

sekretaris :

Koen Pans
Bosuil 10
2323 Wortel
03/314.85.63

Katrien Knaeps
Moerklokstraat 6
2323 Wortel
03/314.37.70

penningmeester :

Koen Pans

Ingrid Brosens

natuurbehouds -
natuurhistorisch -
sekretaris :

Jef Leestmans
's Boschstraat 17
2320 Hoogstraten
03/314.60.14

Tom Verschraegen
Minderhoutsestraat 125
2322 Minderhout
03/314.67.25

milieubeschermingsseer. : Jef Leestmans

Pieter Vranckx, 014/63.39.03

pers-en promotie :

Ria Boeren
Lage Rooy 23 h
2328 Meerle

Ingrid Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle, 03/315.74.41

piepverantwoordelijke :

Ingrid Brosens

konsevators : *De Halsche Beemden* :
Jan Spannenburgmuseum :

Tom Verschraegen
Jos Verschraegen
Minderhoutsestraat 125
2322 Minderhout
03/314.67.25
Jos Vorrsselmans
Hal 14
2322 Minderhout
03/315.76.26

Bieteutje : *hoofredacteur* : Wim Verschraegen

V.U. : Marcel Adriaensen

contactpersonen werkgroepen :

V.W.G. : Jef Leestmans, Bart Hoeymans (J.N.M.)
P.W.G. : Koen Pans, Inge Mesuere (J.N.M.)
A.R.W.G. : Bart Adams (J.N.M.)
K.W.G. : Wout De Ridder (J.N.M.)
Z.W.G. : Danny Daelemans, Dimitri Van Pelt (J.N.M.)
V.B.W.G. : Wim Verschraegen, Ingrid Brosens (J.N.M.)
M.W.G. : Pieter Vranckx (J.N.M.)
Piep W.G. : Ingrid Brosens (J.N.M.)

Leden van andere afdelingen kunnen zich abonneren op het Bieteutje door overmaking van 100 Fr op rek.nr. 646-2200711-86 o.n.v. J.N.M. Markvallei met vermelding van "Bieteutje 1996"

lidgelden : *J.N.M.* :

450 Fr (13 t.e.m. 25 jaar)
350 Fr (8 t.e.m. 12 jaar)
200 Fr (bijklid) op 001-2280592-04

Wielewaal : 600 Fr op 000-0319785-73

Reservatenfonds Hoogstraten :

035-1758415-40

ACTIVITEITENKALENDER

* 2 - 7 juli : J.N.M.-NATIONALE STUDIE-WERKKAMP 'HALSCHE BEEMDEN'

In tegenstelling met de vorige jaren houden we dit jaar een nationaal J.N.M.-kamp in de Beemden. Met andere woorden : je kan je enkel inschrijven via Nationaal. Zie ook kampeneuglena. Meer info bij Ingrid.

kampvoorzitster : Ingrid Brosens

* Zondag 14 juli : BEEKONDERZOEK

Zoals vorig jaar wordt ook dit beekonderzoek georganiseerd voor Grabbelpassers. Dit jaar zullen we de Leiloopt te Meer onderhanden nemen om te speuren naar allerlei insectlarven en andere invertebraten om zo de kwaliteit van de beek te bepalen. Iedereen is welkom !

afspraak : Vredesboom te Meer om 14.00

meebrengen : net, potjes, ...

verantw. : Geert Brosens

* 22 - 31 juli : ! ! ! ! ! J.N.M. - KAMP te TORGNY ! ! ! ! !

Absoluut niet te missen J.N.M.-kamp in de prachtige Gaume.

inschrijven : voor 1 juli bij Dolf Michielsens (03/315.84.23)

kampvoorzitter : Dolf Michielsens

* Zondag 18 augustus : FIETSTOCHT 'TURNHOUTS VENNEGEBIED'

Op deze zondag gaan we een hele dag fietsen langs het Zwart Water, De Klotteraar en de andere vennen in het Turnhoutse. We zullen regelmatig stoppen om het water af te speuren naar vogels en libellen, om vlinders en planten te bekijken, ...

afspraak : 09.00 't lokaal terug : 17.00

meebrengen : eten & drinken

verantw. : Bart Hoeymans

* Zaterdag 24 augustus : BEHEERSWERKEN - 'HALSCHE BEEMDEN' - Wielewaal

In navolging van de J.N.M.-ers die tijdens hun beheerskamp in juli op de beemden hebben gezwogen, is het nu de beurt aan de wiewalers om de handen uit de mouwen te halen. Nadat de planten hebben kunnen uitzaaïen is het tijd om het 'spieke' te maaien en het maaisel af te voeren.

afspraak : Halsche Beemden 09.00 tot ± 16.00

meebrengen : riek, hooirijf, eten, drinken

verantw. : Jef Leestmans

*** Zondag 25 augustus : BEHEERSWERKEN - BONTE KLEPPER - J.N.M. KEMPENDAG**

Aan onze J.N.M.- afdeling werd gevraagd om tijdens de Kempendag beheerswerken uit te voeren in de Bonte Klepper. We zullen plaggen en jonge berkeboomjes uit de heide verwijderen. Zo kunnen de deelnemers aan de Kempendag kennis maken met enkele beheerstechnieken in de natuurgebieden. Tevens zal er een J.N.M. stand aanwezig zijn.

Gelieve contact op te nemen met Wim indien je aanwezig kan zijn.

afspraak : Bonte Klepper 10.00 tot 16.30

verantw. : Wim Verschraegen

*** Zaterdag 31 augustus : BEZOEK 'DE FONTEINTJES' te ZEEBRUGGE**

In navolging van het succes vorig jaar gaan we weer een bezoek brengen aan onze kust. Het natuurreservaat 'De Fontijntjes' zal bezocht worden, evenals een strandwandeling is voorzien.

afspraak : Berchem Statie 08.20 ten laatste ! terug : 18.15 Berchem

meebrengen : vlindernet, strandgids, pic-nic, voldoende drinken, verrekijker

prijs : 300 BEF

inschrijven : bij Ingrid en Geert voor 20 augustus (03/315.74.41)

verantw. : Geert Brosens

*** nacht van zat. 14 op zon. 15 september : NACHT VAN HET ZOOGDIER te MAXBURG**

Tijdens deze nacht gaan we de muizen van Maxburg inventariseren d.m.v. trip-traps. Op regelmatige tijdstippen zullen de vallen dienen gecontroleerd te worden. Ook de vleermuizen zullen met de BAT-detector worden gedetermineerd en we hopen tijdens de nachtelijke tochten ook nog andere fraaie zoogdieren tegen te komen.

afspraak : 16.00 bij Guy Segers (= Sluiskensweg nr. 4 te Maxburg, Meer)

kamplaats : tussen de muizen in de schuur van de Guy

meebrengen : pillicht, zoogdiergids, slaapmatje, slaapzak, gamel, ...

opgeven bij : Ingrid voor 10 september (03/315.41.14)

vanaf : 13 jaar

verantw. : Ingrid Brosens

ook voor
PIEP

ook voor
PIEP

* Zondag 22 september : BOSSPEL
afspraak : lokaal 13.15
kerk Meerle 14.00

verantw. : Ingrid Brosens

* Zondag 29 september : PADDESTOELENTOCHT

ook voor
PIEP

afspraak : 13.30 Kasteel van Maxburg

verantw. : Ria Boeren

parelamaniet

TREKTELLINGEN * * * TREKTELLINGEN * * * TREKTELLINGEN

Vanaf 14 september ieder weekend vanaf zonsopgang tot

Plaats : DE HEES

Info : Jef Leestmans

TREKTELLINGEN * * * TREKTELLINGEN * * * TREKTELLINGEN

DEADLINE BIETEUTJE : VRIJDAG 20 SEPTEMBER

VARIA

* woe 10 juli : J.N.M.-vergadering 19.00

* zon 1sept. : Wielewaal-J.N.M.-vergadering 10.00

Wandelingen georganiseerd door de natuurgidsen van Hoogstraten

* 22 september : Wortel-Kolonie

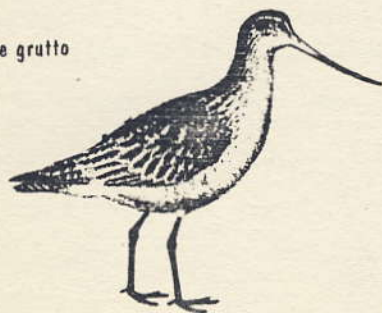
meer info bij Ria Boeren

BUSREIZEN NAAR ZEELAND (begin 1996)

Schouwen-duiveland en Goeree-overflakkee (4 Februari 1996)

1 Dodaars	31 Brilduiker	61 Zilvermeeuw
2 Fuut	32 Middelste Zaagbek	62 Grote Mantelmeeuw
3 Kuifduiker	33 Grote Zaagbek	63 Zeekoet
4 Geoorde Fuut	34 Bruine Kiekendief	64 Holenduif
5 Aalscholver	35 Blauwe Kiekendief	65 Houtduif
6 Blauwe Reiger	36 Sperwer	66 Turkse Tortel
7 Knobbelzwaan	37 Buizerd	67 Veldleeuwerik
8 Wilde Zwaan	38 Zeearend	68 Graspieper
9 Kleine Zwaan	39 Torenvalk	69 Waterpieper
10 Rietgans	40 Smelleken	70 Oeverpieper
11 Kolgans	41 Slechtvalk	71 Winterkoning
12 Grauwe Gans	42 Patrijs	72 Heggemus
13 Zwarte Zwaan	43 Fazant	73 Roodborst
14 Nijlgans	44 Waterhoen	74 Merel
15 Flamingo (Chileense)	45 Meerkot	75 Kramsvogel
16 Brandgans	46 Scolekster	76 Zanglijster
17 Rotgans	47 Kluut	77 Koperwiek
18 Bergeend	48 Bontbekplevier	78 Pimpelmees
19 Smient	49 Zilverplevier	79 Koolmees
20 Krakeend	50 Kanoetstrandloper	80 Gaai
21 Wintertaling	51 Drieteenstrandloper	81 Ekster
22 Wilde Eend	52 Paarse Strandloper	82 Kauw
23 Pijlstaart	53 Bonte Strandloper	83 Roek
24 Slobeend	54 Rosse Grutto	84 Zwarte Kraai
25 Tafeleend	55 Wulp	85 Spreeuw
26 Kuifeend	56 Tureluur	86 Huismus
27 Toppereend	57 Oeverloper	87 Ringmus
28 Eider	58 Steenloper	88 Vink
29 IJseend	59 Kokmeeuw	89 Kneu
30 Zwarte Zeeëend	60 Stormmeeuw	

rosse grutto

zeearend

Noord- en Zuidbeveland (25 Februari 1996)

1 Dodaars	31 Buizerd	61 Graspieper
2 Fuut	32 Torenvalk	62 Witte Kwikstaart
3 Kuiduiker	33 <i>Smelleken</i>	63 Merel
4 Aalscholver	34 Patrijs	64 Kramsvogel
5 Blauwe Reiger	35 Fazant	65 Koperwiek
6 Knobbelzwaan	36 Waterhoen	66 Grote Lijster
7 Zwarte Zwaan	37 Meerkoet	67 Pimpelmees
8 Rietgans	38 Scholekster	68 Koolmees
9 Kolgans	39 Kluut	69 Gaai
10 Grauwe Gans	40 Bontbekplevier	70 Ekster
11 Canadese Gans	41 Goudplevier	71 Kauw
12 Brandgans	42 Ziverplevier	72 Roek
13 Rotgans	43 Kievit	73 Zwarte Kraai
14 Bergeend	44 Kanoetstrandloper	74 Spreeuw
15 Smient	45 Bonte strandloper	75 Huismus
16 Krakeend	46 Grutto	76 Vink
17 Wintertaling	47 Rosse Grutto	
18 Wilde Eend	48 Wulp	
19 Pijlstaart	49 Tureluur	
20 Tafeleend	50 Steenloper	
21 Kuifeend	51 <i>Zwartkopmeeuw</i>	
22 Toppereend	52 Kokmeeuw	
23 Eider	53 Stormmeeuw	
24 Brilduiker	54 Zilvermeeuw	
25 <i>Nonnetje</i>	55 Grote Mantelmeeuw	
26 Middelste Zaagbek	56 Holenduif	
27 Grote Zaagbek	57 Houtduif	
28 <i>Rode Wouw</i>	58 Turkse Tortel	
29 Blauwe Kiekendief	59 <i>Kerkuil</i>	
30 Sperwer	60 Veldleeuwerik	

rode wouw

Zeldzaam: vetgedrukt

Vrij Zeldzaam: cursief gedrukt

Het waren twee prachtdagen dat we uitgekozen hebben voor deze mooie dagreizen. Degenen die het geluk gehad hebben om deze reizen te mogen meemaken zullen ze dan ook niet snel vergeten zijn. Het is te hopen dat we er zo nog vele volgen.

Gust

Nationale Zwaluwendag op zondag 2 juni 11

Hoogstraten zag zwart van het volk maar jammer genoeg niet voor de Nationale Zwaluwendag.

Welgeteld vertrokken we met 3.

We besloten richting E-19 put te fietsen en onderweg uit te zien naar boerenzwaluwen en huiszwaluwen.

Op de Katelijnehoeve hebben we één koppeltje boerenzwaluwen gevonden met jongen. Een beetje verder in dezelfde straat ook nog een koppeltje huiszwaluwen.

Geïnventariseerd hebben we die dag 2 koppeltjes boerenzwaluwen en 1 koppeltje huiszwaluwen.

Onderweg zagen we nog wel weidevogels zoals kievitten en een scholekster maar volgens mij veel minder dan andere jaren.

Aan de E-19 pikten we Bart H. mee en daar zag Marcel een wezeltje de weg oversteken.

Hier vonden we geen oeverzwaluwen; die waren blijkbaar toch doorgetrokken.

Daar hoorden we wel de tuinfluiter.

Ook kwam er 2 scholeksters overgevlogen; ik sta nog altijd te kijken naar de prachtkleuren van deze vogel vooral wanneer ze overvliegen; een prachtig vliegbeeld.

In de verte hoorden we ook nog 2 wulpen; in de boerenmond krombekken genoemd.

Na wat heen en weer gepraat besloten we nog even aan de Ramen te gaan kijken voor de uitgevoerde beheerswerken.

Tijdens het fietsen hoorden we de geelgors.

Maar zo bijna aan de Ramen poseerden roodborsttapuiten; mannetje, vrouwtje en volgens mij 2 jong. Een heel fijn vogeltje dat niet veel nodig heeft om hier te nestelen.

Aan de Ramen zijn we langs netels en brandnetels gelopen en gekropen om uiteindelijk bij het Ven te geraken.

De beheerswerken beginnen nu wel zichtbaar resultaat op te leveren.

Wat de inventarisatie betreft leverde deze dag niet zoveel op. Maar de boeren- en de huiszwaluwen die we zagen, lieten zich vandaag wel van alle kanten bewonderen.

oeverzwaluw

boerenzwaluw

huiszwaluw

Het Mina plan, "Wie het beter weet moet het nu zeggen".

Mina staat voor Milieu en Natuur. Het MINA plan dat nu in de maak is zal het milieubeleid van de Vlaamse overheid voor de komende 5 jaar gaan bepalen. Via een grote persactie wordt nu gevraagd aan iedereen om zijn mening te zeggen. Deze dient voor eind juni te gebeuren bij de gemeente. Vandaar het verzoek om dit artikel snel te lezen en indien akkoord de lijst (volgend blad) bij de gemeente in te leveren. De lijst is het resultaat van een kritisch onderzoek door de Bond Beter Leefmilieu in samenwerking met de Wielewaal.

Toelichting BBL:

De milieuproblemen zijn talrijk en ingewikkeld en vaak met elkaar verweven. De meeste problemen zijn grootschalig. Volgende thema's zijn in het milieubeleidsplan opgenomen:

1. verdunning van de ozonlaag
2. verandering van het klimaat door het broeikas effect
3. verontreiniging door fotochemische stoffen
4. verzuring
5. vermesting
6. verspreiding van milieugevaarlijke stoffen
7. verontreiniging door afvalstoffen
8. verontreiniging van het oppervlaktewater
9. verdroging
10. verstoring door geluidshinder
11. verstoring door geurhinder
12. versnippering
13. verlies aan biodiversiteit

Knelpunten zijn onder andere dat de rol van de overheid aan het veranderen is. Het wordt ook steeds duidelijker dat oplossingen duur zijn. Bijvoorbeeld de bodemsanering. Daarnaast zijn er de afwentelingsmechanismen, het ad-hoc (het prutserige) karakter van vele maatregelen. Het moet ook gezegd dat de huidige instrumenten (verbieden, bestraffen...) nauwelijks helpen.

De nieuwe uitgangspunten zijn nu de duurzame ontwikkeling. Beleid zal met andere ministeries worden afgestemd. Ander overheden zullen aan toetsingen onderworpen dienen te worden. Belangrijke beginselen zijn voorkomen, voorzorgen, brongerichtheid, stand-stil (de toestand zeker niet laten verslechteren) en de vervuiler betaald. Duurzame ontwikkeling is verinnerlijking, het tegengaan van afwenteling, gesloten kringlopen, draagkracht enz.

De lange termijn doelstellingen zijn veel te vaag gesteld. Ze zijn onder andere duurzame aanwending, mens tegen verontreiniging en biodiversiteit. Nieuwe doelen zijn milieubewust gedrag, de kwaliteit op de omgeving afstemmen. Natuur en milieuschade maximaal voorkomen.

De juiste strategie is nodig om de doelstellingen te verwezenlijken. Deze zijn onder andere integratie (alle diensten van de overheid werken samen aan het MINA plan). De doelgroepen (huishoudens, industrie, landbouw) dienen betrokken en de overheid sturend. Een sturende overheid, voorkomend en gezonde financiën. Hierin schuilt echter een gevaar. De doelgroepen worden pas laat, in het stadium van de actieplannen, geconsulteerd.

Het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan, is in de maak

Om een indruk te krijgen van wat er uit het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan naar voren zou kunnen komen vind je op volgende bladzijden een aktieschema wat nu als voorstel op tafel ligt. Heb je hierop commentaren of wil je meer weten over het GNOP in het algemeen, contacteer dan de GNOP vertegenwoordigers van de natuurverenigingen Tom Verschraegen en Marcel Adriaensen.

DOELSTELLING

Aanleg van de Mark als groen lint

Optimaliseren van het wegbermbeheer

Oud stort Gelmelstraat

Beschermen van de Koeberg

Bescherming van de weidevogelpopulaties in de gemeente

Het creëren van verbindingsgebieden tussen de boscomplexen in het noordoosterlijke deel van de gemeente (Kolonie Wortel->castelre->Smisselbergen-> Elsakker

MAATREGELEN

- aanplanten langsheen de Mark op voor landbouw verloren hoekjes, oude meanders. Hiervoor moet er in samenwerking met de agrarische sector eerst een inventarisatie gebeuren van deze gebiedjes
- nakijken of er wachtbekkens en rietveld kunnen aangelegd worden aan overstort(en) op de Mark
- op basis van een bestaande inventaris een aangepast bermbeheer toepassen voor een aantal waardevolle wegbermen
- Invullen als groengebied
- nakijken of er wachtbekkens en rietveld kunnen aangelegd worden aan overstort (en) op de Mark
- opmaak van een BPA om de Koeberg wettelijk te beschermen
- verspreiden van informatie en sensibilisatie van landbouwers met betrekking tot de weidevogelbescherming
- bescherming van de weidevogelnesten via nestbeschermers, ... Dit gebeurt in samenspraak met en op basis van vrijwillige overeenkomsten met de eigenaars/pachters
- knotten van bomen in de omgeving van Paterspad en den Aard langsheen de ruilverkavelingswegen.
- opstellen van een subsidiereglement voor de aanleg en het onderhoud van bomenrijen, hagen en houtkanten
- het ter beschikking stellen van plantgoed door de gemeente ???
- sensibiliseren van de aangelanden

Marcel Adriaensen

ZOLDERRESTEN

Er zijn nog 5 exclusieve J.N.M.-Markvallei-T-shirts.

3 SMALL

2 EXTRA LARGE

Prijs : 400 BEF

Bel naar Geert Brosens op 03/315.74.14 !

Volkse benamingen

Vogelmuur (Stellaria media)

muur, mier, ganzemoer, goenzemoere, ganzemuur, hoenderdarm, henneshei, hennesheier, meure, murie

Paarse dovenetel (Lamium purpureum)

blauwe dovenetel, blauwe netel, purpernetel, zode melk, tingel, melktingel, tamme tingel, dove tingel, steentingel, malem

Herderstastje (Capsella bursa-pastoris)

beursje, beurenskruud, busjeskruud, tasjeskruud, taskens, tassen, pastersbeurs, pasterzakje, platzakskens, zakjesbloem, zakjeskruud, zakjes, lepeltjes, lepelblaadje, hartjes, vingehoedje, Ons-heren nageltjes, ruttelaars

Klein kruiskruud (Senecio vulgaris)

gewoon kruiskruud, sencioen, sensejuun, sinsoen, samsoen, sinksom, sinksoen, sinksenkruud, kruiskenskruud, kruiswortel, schijtkruud, tamme weide, valse distel, kanariekruud, vogeltjeskruud, grindkruud.

paarse dovenetel

klein kruiskruud

herderstastje

Jacky

vogelmuur

Bont dikkopje

Het bont dikkopje is één van de prachtigste en waardevolste vlindersoorten die in het Hoogstraatse voorkomen.

Bont dikkopje

Wetenschappelijke benaming : *Carterocephalus palaemon*

kenmerken : vlinders zijn zeer klein en hebben een flitsende manier van vliegen. De mannetjes zitten vaak op een uitstekende tak of hoge grasspriet op de uitkijk in hun territorium. De vlinders hebben een markant bont kleurpatroon.

grootte : vleugellengte 13 mm.

trekgedrag : honkvast

hardheid : kwetsbaar (afhankelijk van een mild microklimaat)

groei rupsen : traag (± 90 dagen)

aantal generaties : 1

overwintering : geheel volwassen rups in samengesponnen grasspriet op een hoogte van 5-30 cm.

In de lente verlaten ze deze en gaan gedurende één tot twee weken zonnen alvorens te verpoppen.

ruimtebeslag : klein

populatie-dichtheid : vrij hoog

duur stadia :

- ei : 10 dagen
- rups : 310-330 dagen
- pop : 28 dagen
- vlinder : 14 dagen

voedsel rupsen : diverse grassen, o.a. pijpestrooitje en hennegras

voedsel vlinders : nectar van diverse bloemen van kruiden

Volgens 'Een gedocumenteerde Rode lijst van de dagvlinders van Vlaanderen' komt dit dikkopje enkel nog voor in de Kempen. Vroeger vloog deze soort ook langsheen geschikte bosranden in het Zoniënwood. Momenteel vliegt de soort nog in slechts 64 uurhokken. Een uurhok is een 5 op 5 km hok. Ons grondgebied 'Markvallei' neemt hiervan reeds 3 uurhokken voor haar rekening.

In onze streek vliegt de soort op het Hoogveen van Rommens, de Mosten, Hoogveen van Dupret, Den Rooy, De Elsacker, de Halsche Beemden, Wortel Kolonie, Kievitsheide en de Koeberg. Steeds gaat het om zeer kleine aantallen. Er worden niet meer dan 5 expl. waargenomen behalve in de Koeberg en in Wortel-Kolonie. Op de Koeberg kunnen tot 30 expl. worden geteld en in Wortel-Kolonie werden zelfs tot 65 expl. van dit dikkopje op één dag gezien. Dat dit laatste een zeer belangrijke waarneming is met zeer hoge aantallen voor zowel Vlaanderen als Nederland bewijst het onderstaand artikel. Het is een fragment van het 2,5 blz. lange artikel in het tweemaandelijks tijdschrift 'Vlinders' van de Nederlandse Vlinderstichting dat handelt over het Vlinderjaar 1995 in Nederland en Vlaanderen' (Kars Veling & Kris Peeters).

Bont dikkopje

In de Provincie Antwerpen is een vliegplaats van het Bont dikkopje ontdekt waar, in twee brandgangen van 400 meter lengte, maar liefst 65 van deze vlinders rondvlogen. Ook in Nederland is het Bont dikkopje vrij ver naar het westen in Brabant waargenomen, in de omgeving van Roosendaal.

In de Rode Lijst is dit dikkopje opgenomen als kwetsbaar wegens de achteruitgang met 35 % (periode 1901-1980 t.o.v. 1981-1995) en het voorkomen in slechts 64 uurhokken na 1980.

De belangrijkste bedreiging voor dit vlindertje is de verdroging van geschikte leefgebieden waarbij de voedselplanten (o.a. pijpestrootje) niet voldoende voedingswaarde opleveren voor de rupsen zodat steeds minder rupsen erin slagen te overleven tot aan de verpopping. Ook het gebrek aan nectarplanten door vergrassing en het dichtgroeien of volplanten van brede bospaden kunnen eveneens hebben bijgedragen tot de achteruitgang van het Bont dikkopje.

De voornaamste beschermingsmaatregel is het tegengaan van verdroging. Verder dient gezorgd te worden voor voldoende nectarplanten (Braam, Echte koekoeksbloem, ..) langsheen bosranden, het creëren van brede, lichtrijke bospaden en eventueel het zorgen voor verbindingswegen tussen de populaties.

Het is een soort waarvoor een voorzichtig beheer geboden is. De lange ontwikkelingsduur van de rupsen biedt een mogelijk voor het gebruik als indicator voor bijzondere groeiomstandigheden van grazige vegetaties.

Wim Verschraegen

Literatuur :

- * Een gedocumenteerde Rode lijst van de dagvlinders van Vlaanderen -
Dirk Maes & Hans Van Dijk - Instituut voor natuurbehoud i.s.m. De Vlaamse
Vlinderwerkgroep V.Z.W.
- * Vlinders Jaargang 11 nr. 2 - Het Vlinderjaar 1995 in Nederland en Vlaanderen -
Kars Veling & Kris Peeters
- * Ecologische atlas van dagvlinders van Noord-West Europe - F. Bink
- * Dagvlinders in de Markvallei - Wim Verschraegen & Ingrid Brosens

Nieuwe indeling J.N.M. - Markvallei ?

Tijdens het traditioneel wauwelen in de bus tijdens de Zeelanduitstap kregen 3 J.N.M.-ers het idee om onze J.N.M.-afdeling in leeftijdsklassen te verdelen.

We krijgen zo smurfkes, snorkels, freggels, trollen, watjes, doetjes, klungels, slungels en rotjes. Zo kunnen we op kampen bijvoorbeeld zeggen dat die tocht enkel geschikt is vanaf de Freggels of dat de Watjes blijven afwassen, enz.

Ziehier de indeling :

SMURFKES : 8 en 9 jaar (Tine G., Karen V.D.K., Elia V.)

SNORKELS : 10 en 11 jaar (Johan A., Bart G., Wout M., Tom V.D., Dries V.D.K., Willem V.D.S., Laetitia V.)

FREGGELS : 12 en 13 jaar (Wim A., Jef G., Jan G., Joris M., Meintje M., Els M., Luk M., Marlous P., Leen V.D., Elke R.)

TROLLEN : 14 en 15 jaar (Raf M., Els T., Jorn V.D.B., Mieke R., Greet V.)

WATJES : 16 en 17 jaar (Bart H., Stijn L., Inge M., Dolf M.)

DOETJES : 18 en 19 jaar (Bart A., Ingrid B., Tine S., Koen M.)

KLUNGELS : 20 en 21 jaar (Geert B., Katrien K., Liesbeth S.)

SLUNGELS : 22 en 23 jaar (Wout D.R., Fons J., Tom V.)

ROTJES : 24 en 25 jaar (Dimitri V.P., Wim V.)

De Freggels en de Snorkels zijn duidelijk in de meerderheid. Van volgende leden hebben we geen geboortedatum : Ben Frison, Myrthe Peynenborg en Anne Van Opstal.

Alle reacties zijn welkom bij ondergetekenden !

*Een watje, doetje en rotje of
Hoeyhe, Ingrid en Wim*

PIEPINITIATIEWEEKEND

KWIS

Aangezien het vrij regenachtig was, werd er een alternatief programma samengesteld. Zo werd er een kwis gehouden in de schuur van de fam. Michiels. De vragen bestonden uit diverse reeksen : zoogdieren, tekenopdracht, dictee wetenschappelijke namen, planten, insecten, doe-opdracht, zoveel mogelijk planten met een dier en het maken van een gedicht.

Van deze laatste opdracht, het maken van een gedicht met de woorden ZON, BOTERBLOEM en CITROENVLINDER, worden de gedichten hieronder afgedrukt.

De zonnige boterbloem

De zonnige zon die schijnt zo schoon
op de boterbloem, zo heerlijk en mooi
De citroenvlinder komt er op af
en neemt haar nektar af.

De Fifi's

In de zon,
zag van het balkon
Een citroenvlinder
Ginder,
op een boterbloem
En toen zij een auto vroem, vroem.

De Sjaapjes

Er was eens een citroenvlinder
Die vloog van hier naar ginder
Zij streek neder op een boterbloem
Ende zeide niet : 'zoem, zoem'
De zon scheen heel fel
Dat was me een dagje wel.

Zeepies Squad

4 vleugels
Oranjetipje op de pinksterbloem
Om de vijanden af te schrikken
6 poten
de revolutie van de vlinder.

De Snotneuzen

De snotneuzen wonnen met 52 punten voor de Zeepies Squad (51), de Sjaapjes (47) en de Fifi's (39).

Wim Verschraegen

DE PIEP-RUBRIEK

Liefste Bietoutkinderen,

Zoals je al wel kon verwachten is deze keer de zomer aan de beurt. De zomer... het klinkt jullie wellicht als muziek in de oren. Geen school meer, veel zonneschijn, het kamp en vooral héél véél vakantie! Velen onder jullie zullen wel op reis gaan, naar de zee, de Ardennen of naar een ander land, maar de thuisblijvers zullen zich ook niet moeten vervelen. We schotelen jullie een prachtige agenda voor en tussenin kan je nog de knutseltips van deze piep-rubriek volgen. Schrijf de volgende dagen op een briefje en hang dat boven je bed! Zo vergeet je zeker niet met de JNM op pad te gaan.

- ✿ zondag 14 juli:
beekonderzoek
- ✿ maandag 22 tot woensdag 31 juli:
zomerkamp
- ✿ zaterdag 31 augustus:
de zee

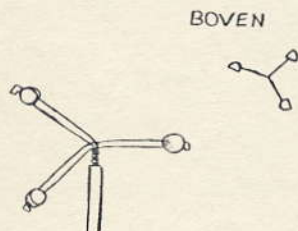
Je ziet al wel dat ze weer allemaal even onvergetelijk en plezierig zullen worden, zorg dus maar dat ook jij erbij bent!

En dan nu, de beloofde knutseltips:

✿ EEN EIGEN WEERSTATION

Een thermometer hangt er bij jullie misschien wel ergens aan de muur, maar de echte weermannen gebruiken nog heel veel andere toestellen en machines om het weer te bepalen. Enkele ervan zijn zeer gemakkelijk na te maken. Je moet het zelf maar eens proberen...

① WINDMETER: met 2 versleten pingpongballetjes, stevige ijzerdraad en een paaltje kan je hem in elkaar steken. Zo ga je te werk:

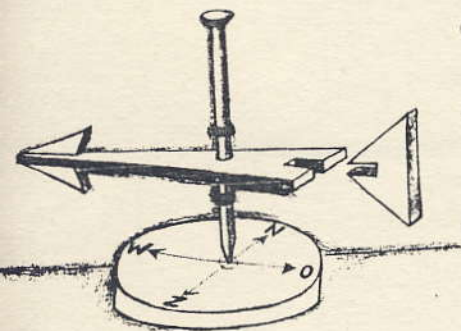
- ① Snij de pingpongballetjes middendoor
- ② Knip 3 stukken ijzerdraad en plooi hen in de vorm zoals op de figuur te zien is
- ③ Schuif 3 van de halve pingpongballetjes over de uiteinden van de ijzerdraad en let reop dat ze stevig vast zitten (gebruik anders een beetje lijm)
- ④ Boor een gat bovenaan in de paal en plaats hierin het "molentje", even controleren of hij vlot kan draaien en je windmeter is af.

② REGENMETER: Hiervoor heb je een trechter nodig en een potje met dezelfde breedte.

- ① Je duidt met behulp van een meetlat om de 2 millimeter een streepje aan op de pot. Dit streepje kan je aanbrengen met een alcoholstift (gebruik wel een stift met een fijne punt) of je kan met een nagel in het glas krassen.
- ② Je plaats de trechter op de opening van het potje en je kan het aantal millimeter neerslag in jullie tuin meten.

③ WINDWIJZER: Je kent ze al wel al die hanen op de kerktorens of die figuren op de schoorstenen. Een gewone pijl kan ook gebruikt worden en dat zullen wij ook doen. Eenvoudig kan ook mooi zijn. Hiervoor heb je een plankje, een paal, een nagel en hout voor de pijl nodig.

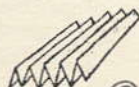

- ① Duidt op het plankje de vier windstreken aan. Gebruik een stift of verf die tegen de regen kan, anders zijn na de eerste regenbui de aanduidingen verdwenen.
- ② Zaag het hout in de juiste vorm, deze kan je zien op de tekening. Je kan dit best doen met een figuurzaagje als dat voor handen is.
- ③ boor een gaatje in de pijl en schuif hem over de nagel heen. De klemmetjes boven en onder de pijl kunnen bijvoorbeeld elastiekjes zijn. Controleer of de pijl vlot kan draaien.
- ④ Sla nu de nagel door het plankje heen tot in de paal zodat het geheel aan elkaar hangt. Met de hulp van een kompas kan je de paal op de juiste manier in de grond plaatsen.

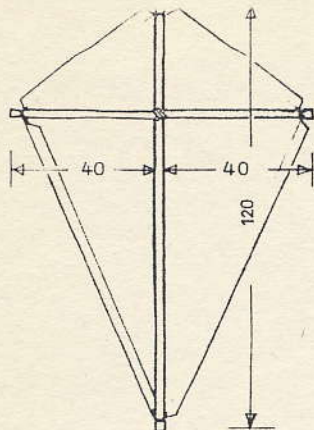
✿ EEN VLEIGER VAN PAPIER

Nu we met ons weerstation de wind kunnen bepalen, moeten we daar gebruik van maken, want wat is er fijner dan met veel wind een vlieger de lucht in te laten. Deze vlieger kan je zelf knutselen en duur moet hij helemaal niet zijn.

Je hebt twee houten latjes nodig, eentje van 80 cm en eentje van 120 cm. Kleiner of groter kan ook maar hun verhouding moet wel $\frac{2}{3}$ blijven. Verder koord en papier. Tegenwoordig heeft men speciaal vliegerpapier, dat sterker is en dus langer meegaat, maar met krantenpapier kan het ook.

- ① Breng aan de uiteinden van de latten een inkeping aan.
- ② Leg de latten haaks op elkaar en bindt ze met een koord zo aan elkaar vast.
- ③ Span een koord strak rond het kruis en maak hierbij gebruik van de inkepingen. Begin onderaan van de staande lat, dan kan je aan het uiteinde nog strikjes vastmaken.
- ④ Leg het kruis bovenop het papier en knip dat in de juiste vorm. Zorg dat je een boord hebt van 2 cm.

- ⑤ Plooi de boord om en kleef hem vast aan de onderzijde van het papier. Gebruik hiervoor vloeibare lijm.
- ⑥ Aan de onderzijde van het kruis kan je dan het koord vastmaken om je vlieger vast te houden en er volop mee gaan spelen.

Veel plezier, knutsel er op los en maak er een prachtige zomer van!!!

Ingrid

de Pastinaker
Natuur- en Dieetvoeding

Zomerschoenen
Scherpa Zonneprodukten
Verfrissende Drankjes

Vrijheid 188, 2320 Hoogstraten

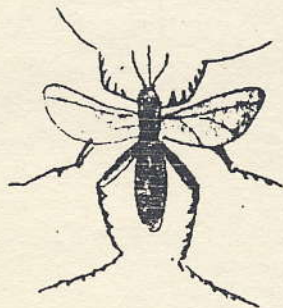
SCHAAPJE SCHAAPJE

Schaapje, schapje heb je witte wol?
Ja baas, ja baas, wel drie zakken vol.
Eéntje voor meneertje, ééntje voor mevrouw,
ééntje voor het kleintje dat bibbert in de kou.

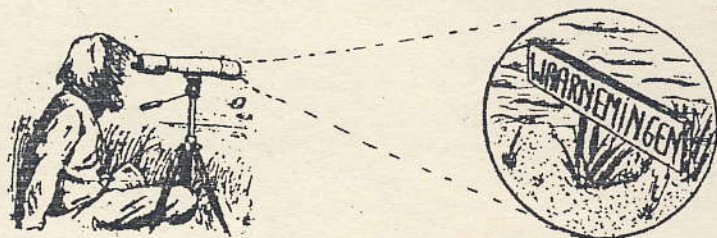

Koetje, koetje heb je lekkere melk?
Ja baas, ja baas, wel drie liter melk.
Eéntje voor meneertje, ééntje voor mevrouw,
ééntje voor het kleintje dat bibbert in de kou.

Kipje, kipje heb je lekker eitje?
Ja baas, ja baas, wel drie op een rijtje.
Eéntje voor meneertje, ééntje voor mevrouw,
ééntje voor het kleintje dat bibbert in de kou.

Mugje, mugje, heb je lekker steekje?
Ja baas, ja baas, beter dan een teekje.
Eéntje voor meneertje, ééntje voor mevrouw,
ééntje voor het kleintje dat bibbert in de kou.

Datum	Soort	Aant.	Plaats	Waarnemer(s)
06/02/96	bokje	1	Oostmalle	Jack G.
06/03/96	ooievaar	1	St.-Lenaarts	Jack G.
08/03/96	visarend	1	Ho., Industrierrein	Jack G.
24/03/96	grote zilverreiger	1	Rij., Volharding	Tom V./Jos V./Bart H.
24/03/96	grote pieper	1	Rij., Volharding	Tom V./Jos V./Bart H.
24/03/96	grote zaagbek	3	Rij., Volharding	Tom V./Jos V./Bart H.
31/03/96	geelgors	6	Meer, Looi	Jack G.
01/04/96	zomertaling	1	Mind., Desta	Bart H.
01/04/96	bosuil	1	Mind., Desta	Bart H.
03/04/96	vuurgoudhaantje	1	Wortel-Kolonie	Bart H.
06/04/96	kraanvogel	2	Meer, Dorp (zeer hoog)	Jack G.
07/04/96	geoorde fuut	5	Mind., E10-put	Bart H.
08/04/96	waterral	1	Mind., Halsche Beemden	Bart H./ Guy S.
21/04/96	ooievaar	1	Meer, Dorp	Jack G.
mei-96	bosuil	1	Meerle, De Rooy	Wim V./Ingrid B.
01/05/96	zwarte wouw	1	Mind., Halsche Beemden	Wim V./Ingrid B.
07/05/96	kleine mantelmeeuw	2	Ho., Loenhoutsebaan	Wim V.
15/05/96	koekoek	1	Merkspl., Stwg op Wortel	Jorn V.D.B.
15/05/96	grote bonte specht	1	Merkspl., Veldenbergstr.	Jorn V.D.B.
21/05/96	wezel	1	Merkspl., Meyenbos	Jorn V.D.B.
09/06/96	groene specht	2	Rij., Bolk	Jorn V.D.B.
09/06/96	grote bonte specht	1	Rij., Bolk	Jorn V.D.B.
09/06/96	roodborsttapuit	3	Rij., Bolk	Jorn V.D.B.
09/06/96	zomertortel	1	Rij., Bolk	Jorn V.D.B.
09/06/96	gekraagde roodstaart	1	Rij., Bolk	Jorn V.D.B.
09/06/96	zwarte roodstaart	1	Rij., Bolk	Jorn V.D.B.
09/06/96	nijlgans	2	Rij., Bolk	Jorn V.D.B.
10/06/96	steenuil	1 + 4 juv	Merkspl., Moesstr.	Jorn V.D.B.

wezel

kraanvogel

Aan het Kollege van Burgemeester en schepenen van Hoogstraten en Rijkevorsel

Betreft: openbaar onderzoek ontwerp milieubeleidsplan 1997-2001

Mijne heren,

Bij deze wens ik/wij op het MINA-ontwerp plan te reageren.

Algemeen bestaat de indruk dat de doelen, zoals gesteld, niet overeenstemd met de kwaliteit waarin het Vlaams milieu zich vertoefd. Deze zijn ernstiger dan hier aangenomen. Denken we maar aan de watervervuiling, de achteruitgang van de natuur, het versnipperen van de open ruimte, enz.

Het document is enerzijds interessante lectuur, anderzijds nauwelijks concreet wat doet vrezen dat er uiteindelijk weinig actiepunten zullen uitgevoerd worden. Zinnen als 'het nagaan van ...', 'het onderzoeken van de mogelijkheden tot ...' komen te vaak voor en worden beter door een concrete actie vervangen.

Het is als individu een hele klus om aan meetgegevens te geraken zoals watervervuiling, overtredingen. Vaak worden deze toch nog afgeschermd.

Helaas komt er van gebiedsgerichte natuurbescherming of ontwikkeling nauwelijks iets voor in dit stuk. Toch wil(len) ik/wij nog verder enkele opmerkingen geven voor enkele belangrijke thema's die mij/ons als natuurliefhebber interesseren.

Verzuring

Gezien het sterke lokale karakter van ammoniakdeposities, worden lokaal aan de rand van ekologisch kwetsbare gebieden zuurdeposities gemeten die veel hoger zijn dan gemiddeld over Vlaanderen gerekend en veel hoger dan voedselarme biotopen kunnen verdragen. Voor dit soort biotopen blijft de voorgestelde reductie van ammoniak onvoldoende.

Gebiedsgerichte verscherping en vervroegd invoeren van een ammoniak-reductie plan is aangewezen. Vooral op plaatsen met zulke gevoelige biotopen. Ook bij afleveringen van vergunningen dient hiermee rekening gehouden te worden.

Vermesting

Het voorgestelde beleid voorziet in het wegwerken van een deel van het mestoverschot door middel van mestverwerking. Dit is in tegenspraak met een brongerichte aanpak waarbij het mestoverschot wordt afgebouwd door bevrozing van de veestapel en door de invoering van nieuwe vervoeders en veevoedertechnieken.

In ieder geval mag de overheid zelf geen investeringen aangaan in mestverwerkingsinstallaties. Dit zou in tegenspraak zijn met het principe 'de vervuiler betaalt' en met de optie dat de overheid eindverwerking niet financieel mag ondersteunen. Om een doorschuiving van het mestprobleem naar andere milieukompartimenten te voorkomen (verzuring door uitstoot van ammoniak, broeikas effect door hoge energievraag, ...), moet de overheid de 'best beschikbare technologieën aanduiden voor mestverwerking.

Blijkt op termijn dat door middel van mestverwerking het mestoverschot in Vlaanderen (dat nog zal toenemen door de afzet van kompost en slib op landbouwgrond en door de noodzakelijk verstrenging van de bemestingsnormen in het kader van het MAP) niet kan worden weggewerkt, dan kan een sociaal verantwoorde reductie van de veestapel niet langer uitblijven.

Verdroging

Er is te weinig bekend over de invloed van waterwinning via het grondwater. Dit dient verder onderzocht. Verdroging heeft een te groot effect op de natuur en daarom is het aangewezen de waterwinning via de oppervlaktewateren te doen. In afwachting van nader inzicht in grondwater kwetsbaarheid (zowel kwantitatief als kwalitatief) dient er zeer zuinig mee omgegaan te worden.

Versnippering

Een slechte planning en ordening, kost de maatschappij enorme grote sommen aan geld. De infrastructuur zoals bijvoorbeeld waterzuivering, openbaar vervoer, bijkomende wegen enz. daarbij wordt bij het dienstbetoon geen rekening gehouden. De hogere overheid mag daarom het initiatief van de globale ruimtelijke ordening niet aan lokaal willekeur overlaten. Verder dient de overheid zich te doen respecteren door niet te laten begaan maar door op te treden.

Konkrete maatregelen dienen het aansnijden van de open ruimte te ontmoedigen. In het afremmen van versnippering door nieuwe verkavelingen of door nieuwbouw in de open ruimte, ontbreekt de inzet van fiskale maatregelen en financiële stimuli die de kernversterkend beleid ondersteunen. Daarnaast dienen ook open ruimte BPA's gestimuleerd en gefinancierd (o.a. door betalen van planschade ten gevolge van open ruimte bestemmingen).

Als bijzonder aandachtspunt dient het rivieren- en bekenlandschap nog verder verhoed te worden van versnippering.

Vooraf is er een groter netwerk voor natuur en natuurelementen in het landschap nodig.

Bij projecten van vermeend groot ecologisch belang dient een percentage van de inversteringen te gaan naar milieuherstel. Een goed voorbeeld is hier de HST. Dergelijke projecten dienen dermate in milieu te investeren dat de uiteindelijke balans positief is.

Het principe van de natuurcompensatie dient verder ingevoerd.

Aankoop van natuurgebieden door natuurverenigingen is de beste garantie tot het behoud van de natuur. Hiervoor dienen meer middelen vrijgemaakt te worden.

Verlies aan biodiversiteit

Het verwerven van reservaten dient sterk uitgebreid en is in dit plan onderbelicht. De oppervlakte doelstellingen die opgenomen werden in het natuurbeleidsplan 1990-1995 werden lang niet gehaald. Hierin werd immers vooropgesteld dat zo'n 20.000 ha reservaatgebied veilig gesteld zouden worden. Minstens 2000 ha bos had tegen 1995 ook de primaire functie natuur moeten krijgen (wat een aanduiding als bosreservaat veronderstelt). Vandaag is er in Vlaanderen slechts 11.193 ha natuurreservaat (inbegrepen de bosreservaten). De doelstelling die nu in het MBP staat ingeschreven (10.000 ha reservaat tegen 2001) is dan ook veel te minimalistisch en moet sterk worden verruimd. In vergelijking met de ons omringende landen hebben we immers een grote achterstand in te halen.

Herstel van kwelgebieden en riviervalleien verdient ook prioriteit. Deze laatste dient hermeandering en een uitdovingsbeleid qua bebouwing gevoerd te worden.

Wetende dat het onmogelijk is volledig te zijn, verblijf ik/wij

Hoogachtend,